

СРПСКИ НАРОД

Размишљања о Духовима

Победа духа над материјом

Г. др М. Спалајковић написао је ове редове, који ће ући у повећу студију о „Филозофском миту XX века“, на којој он ради. Филозофске идеје г. Спалајковића су нове. Његова схватања о природи и натприроди потпуно су оригинална и пружиће свакоме читаоцу прилике за најдубље размишљање, а стручњацима даће можда повода за преоријентацију њихове филозофске мисли.

„С.—Н.“

Материја не одлучује судбином света. И ако се мисао тренутно поведе за њом, то ипак не значи да је дух побеђен. Крајем прошлога века материјалисти су напрасно ликовали. Хришћанство је и даље славilo — и вечно ће прослављати — „Духове“. У очима целог културног света то празновање оличава веру у крајњу победу духа над материјом.

Отворено непријатељство између Вере и Науке у прошлом веку претставља најтежи симптом у дегенерацији тадашње Европе. Одговорност за тај злокобни sukob између олтарa и лабораторије, нарочито у последњим деценијама тога чудноватог века, пада највећим делом на науку. Ствар психолошки несхватљива, а логички необјашњива! И религија и наука почивају у суштини на истој умној подлози. И једна и друга значе веру: прва веру у апсолутно, друга веру у релативно. Психолог схвата потребу и једног и другог; моралист не види никакву логичку противречност између једног и другог. И онда зашто би се човек колебао између апсолутног и релативног, између вере и науке? Филозоф одговара: зато што му прва нуди и сувише много, а друга и сувише мало.

Формална вера, уместо да служи догми, оградилa се њоме као неком тврђавом; формална наука, уместо да објашњава материју, претворила је физичке законе у етичке императиве. И тако су и једна и друга изгубиле утицај на људску душу. Прва је стално гледала у разуму непријатеља вере, а друга, заслепљена материјалним појавама, сасвим је била преобремена појавом психичког и моралног света. Укљештена између њих, филозофија је блудела, без оријентације и без моћи.

Плодови материјалистичког учења

Из материјализма, позитивизма и скептицизма деветнаестог века поникла је лажна идеја о истини и напретку. Наука је одређивала

истину нарочито према њеном спољашњем и материјалном обележју. Научници су замишљали да ће је открити у толико брже у колико више буду нагомилавали стварних чињеница. И са тога стручног гледишта имали су право. Али је опасност била у томе што су се и филозофи и моралисти угледали на њих. То је стремљење нарочито преовладало у филозофском позитивизму Огиста Конта и Херберта Спенсера. Међутим у очима старих филозофа, истина је имала сасвим другу суштину. И они су знали да се без извесног сазнања о физичком свету не може објективно расуђивати о целокупној стварности, али су такође знали да је кључ тога сазнања у нама самим, у законима нашега мишљења и у духовној моћи наше свести.

Материјализам, позитивизам и скептицизам су створили једну генерацију сасушених душа — генерацију без идеала — без вере и светлости, без воље и полета, без »чојства и јунаштва«. Ето до каквих су »позитивних« резултата довели позитивисти прошлога века. »Ви ћете их ценити по њиховим плодовима«, рекао је Христос. Та реч божанског Учитеља вреди не само за лажне доктрине него и за лажне докторе. Свакоме су добро познати њихови плодови, потпуно дозрели тек у нашем веку.

Марков дијалектички материјализам или Фројдова психоанали-

Написао

Др М. Спалајковић

за, само су два примера оних антисоцијалних и агностичних учења која су годинама разорно деловала на друштвени и психички живот као и на научну и филозофску мисао у целом свету. Требало је пробудити у човеку већ одавно успаване праисконске нагоне идолопоклонства, да би култ материје поново оживео.

Таквих доктора било је у свима временима. Они су увек били непомирљиви противници не само вере него и метафизике. Под изговором да имају филозофског и научног смисла само проблеми који се могу подвргнути експерименту, они тврде да метафизичка питања не постоје. Клод Бернар је међутим сматрао као вековним искуством утврђену чињеницу да »човек не може бити ни без метафизике ни без религије«. Ни материјалисти ни позитивисти не могу да униште метафизички проблем. Зато што је тај проблем изван нашег домаћаја, не може се сматрати да он и не постоји.

О апсолутном

Шта треба разумети под »апсолутном истином« и под »апсолутним Бићем«? Пре свега треба дати дефиницију апсолутног. Треба испитати да ли у теорији сазнања има места томе изразу и

какав би му појам одговарао. У природи све је натприродно. Та претпоставка изгледа парадоксална зато што су пролазност и променљивост иманентне природи и бићима у њој, а нешто што није вечно и непроменљиво не може бити натприродно или трансцендентно. У природи само о неприродном не може бити реч; супротно тврђење логички би претстављало противречан став.

Под природом ми разумемо све што је или што може бити на домаћају нашега искуства и нашега сазнања, а све што је ван тога домаћаја припада натприроди — спада у област трансцендентности. Али, ако је карактер тога искуства и тога сазнања искључиво релативан, ако су нам ствари приступачне само својим изгледом а не и својом суштином, онда не би било ни мало нерационално претпоставити да је нумен свих ствари у природи натприродног или трансцендентног порекла. Стога сматрамо као рационално становиште да не треба гледати на природу само као на скуп феномена који могу бити предмет нашег искуства, нити одрицањем натприродног у природном одузимати могућност нашем сазнању да продре и у нумен ствари и тако добије апсолутну вредност. Оба та разлога намећу нам — као логички нужну чињеницу — претпоставку да поред природе постоји и надприрода, поред пролазне и променљиве стварности још и једна вечна и непроменљива стварност. Однос између једне и друге мора бити исти као између феномена и нумена.

Према томе, у теорији сазнања, о апсолутном се може говорити са толико исто права као и о релативном. Или се појава ствари поклапа са њиховом суштином — феномен са нуменом — или не. Ако је њихова подударност потпуна, то јест ако нам наше сензације стварно откривају не само појаву него и суштину, онда се може говорити о апсолутној вредности и феномена и чулнога сазнања; али ако те потпуне подударности нема, то јест ако нам наша чула не откривају нимало или откривају само делимично суштину ствари, онда се може говорити само о релативности и феномена и нашег сазнања у опште. У оба случаја мора се сматрати као апсолутно све оно што је трансцендентно у природи, дакле иманентно натприроди.

Оно што називамо феноменом, или оно што се, у вези са филозофским схватањем субјекта, де-

финише као објекат, једном речи, ствар као појава, у главноме је збир оних утисака које поједини предмети производе на наша чула. Пошто је број наших чула ограничен, а њихова способност неодређена и нестална, и наше чулно опажање мора бити непотпуно и несавршено, а према томе и наше претставе о феноменима релативне. Кад би наша чула била савршенија или кад бисмо имали само једно чуло више, све наше претставе о свету би се измениле и свет би нам изгледао другогачи. Али ни у том случају наше сазнање не би било апсолутно, јер чула па ма колики био њихов број нису у стању да нам открију сву суштину ствари. Оно би постало само потпуније, то јест било би мање релативно, и ништа више.

Узмимо на пример шкољку. Она има мањи број чула него човек, и према томе њено осећајно сазнање мора бити још много релативније и непотпуније него човечије. Чуло пипања је једина веза између ње и спољашњег света. Затворена у својој љусци као сужањ у тамници, она не зна ни да човек постоји, а камо ли васиона и Бог... Али оставимо шкољку и узмимо какво друго биће — на пример магарца — који је у лествици живих створова много ближи човеку него шкољци. Магарац има исти број чула као и човек, и његове чулне функције не могу бити ниже од човечијих. Шта више, понеко његово чуло је савршеније од нашега. Он по мирису, са поузданошћу стручнога познаваоца, распознаје њухом боцу којом се храни.

Али његово сазнање, његове претставе о свету, једном речи — *Weltanschauung* једног магарца вероватно није на истој висини као просечно схватање о свету једног ма и најпримитивнијег човека. Магарац само мисли на боцу, само за њом чезне, само њу тражи; и зато стално гледа у земљу. Његов поглед се никад не диже небу. Најсировији природни материјализам је сва његова филозофија. И кад би се могло говорити о магаречем атеизму као и о људском, закључило би се да им је порекло заједничко... Који би се човек задовољио положајем магарца у васиони и његовим појмовима о њој?

Мисао се никад не зауставља, она је увек у покрету. Она, без сумње, назире истину али, не могући никад да је прозре целу, она стално жури за њом. Ми не можемо увек тврдити јер знамо и сувише мало, нити увек одрицати јер знамо и сувише много. Моћ нашега сазнања је огромна

Ж. Настасијевић

(Цртеж Ж. Настасијевић)

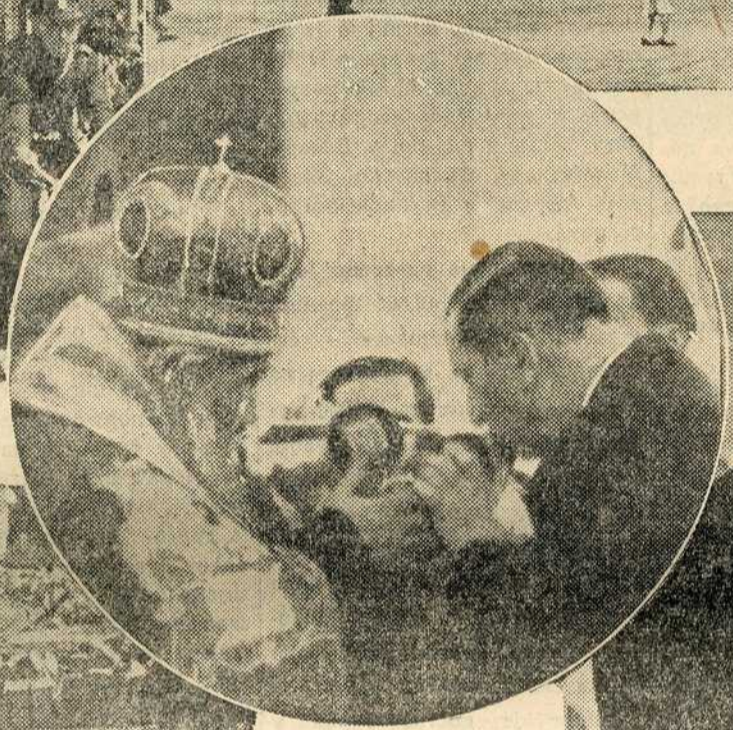

Активност Београдске општине

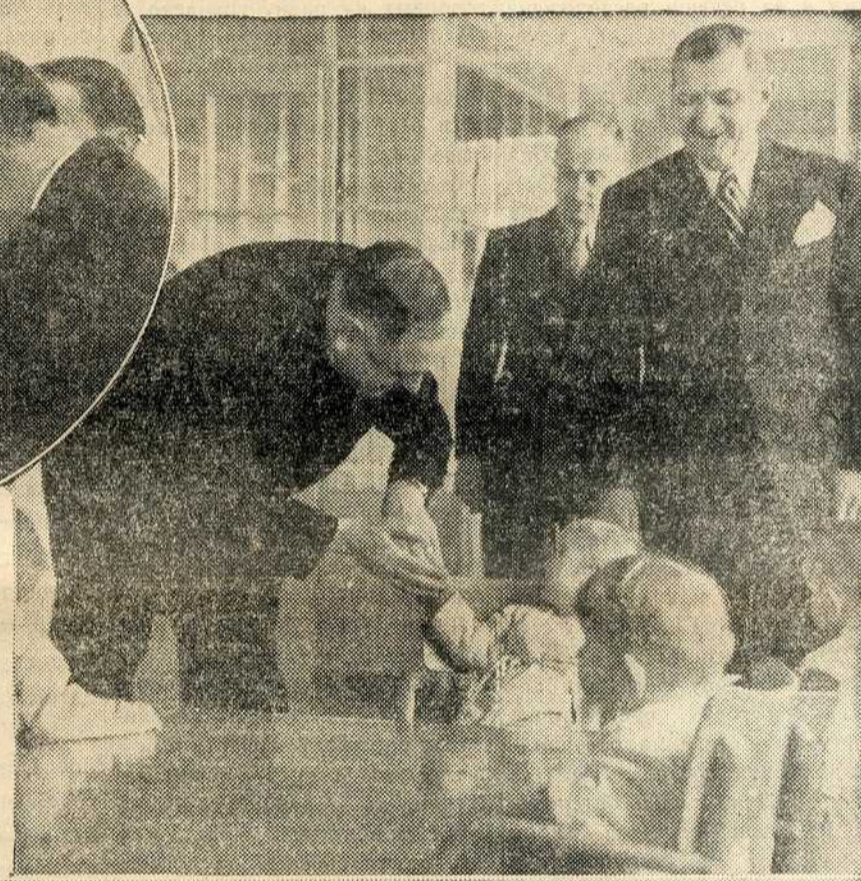
Перспективе регулисаног Позоришног трга

ГОРЕ: Београдски чувари реда.
ДОЛЕ: Радови на тргу Славије.

У ОВАЛУ: Претседник Општине г. Драг. Љ. Јовановић реже славски колач.

ДЕСНО: Претседник Владе и министар г. Јовановић приликом посете децејем Обданишту.

ГОРЕ: Претседник Општине испраћа обвезнике националног рада.
ЛЕВО: Једна народна кујна Београдске општине.

ЧИСТУНЦИ

Тешкоће под којима српски народ данас живи и ради су многобројне. Највећи део њих долази услед ратног стања у свету, као и услед последица изгубљеног рата, у који смо без потребе, а за рачун других били уваљени.

Да би српски народ ове тешкоће како тако савладао, да би ово тешко време преживео, њему је неопходно потребно да у миру ради и ствара. Огромна већина српског народа је то правилно схватила и прегла на посао. Најбољи доказ за ово јесу обрађене њиве и вртови, при чему је буквално свака стопа земље искоришћена и засејана.

Али, да би се српски народ користио плодовима свога труда, да би сетву и пожњео, неопходно је потребно да се у земљи мир и ред по сваку цену одрже. Сваки ко другојачије саветује, тај је или малодумник или народни непријатељ.

Има, нажалост, још код нас људи који, заогрнути плаштом национализма, попреко гледају све оне прегаоце, који су засукали рукаве да би своје народу помогли да преброди ово најтеже време своје историје. За њих су сви они који се паште и раде просто напросто издајници.

Али ако се ближе загледа ко су ти тако званци „чистунци“, онда ће се видети да су то махом људи који су материјално те још како збринути. Шта више, многи од њих користе народну несрећу да би се лично још више обогатили. И баш да би ту своју незајажљиву себичност прикрили, они се и сакривају иза свога тобожњег „чистунства“.

Ако се загледа у прошлост ових људи, видеће се да су они одувек били себичњаци. За народ су се интересовали само онда када су од њега требало да добију части и почести. Али сада, када је народ у невољи, када се за народ треба жртвовати, они се радије повлаче у кулу од сло нове кости, изигравајући „чистунце“ и увређене величине.

Нека им је Богом проста та њихова издаја према властитом народу, али бар нека остане на миру оне прегаоце који се често и по цену свога живота залажу за спас свога народа. С правом од њих тражимо да ћуте и даље не трују народ својим лажима, које он крваво плаћа.

Ко је прави пријатељ народни тај мора народу говорити истину, ма како она била горка и тешка. Та истина ласи: ако би српски народ, недај Боже, опет починио какву лудост, онда се лако може десити да га нестане са лица земље.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Маса света свих сталема дошла је да испрати до вечне куће тела погинулих бораца противу комуниста. (Снимак Државне пропаганде)

СВЕСНИ БЕОГРАД ОДАЈЕ ПОШТУ ПАЛИМ ЖРТВАМА У БОРБИ СА КОМУНИСТИМА

Дирљив је био погреб који је Београд приредио жртвама дужности у чувању наше безбедности, стражарима Првог батаљона Српске државне страже и Управе града Београда погинулим у борби са комунистима.

Дирљив је био погреб у толико више, што на њему нису учествовали само претставници власти, већ огромно мноштво од осам до десет хиљада београђана. А нарочито је дирљиво било то, што су се највише и готово махом одазвали обични грађани, они који у зноју лица свога зарађују хлеб, они широки слојеви на које је комунистичка пропаганда рачунала а који су је још једном својим огромним спонтаним учешћем у одавању последње поште жртвама, најречитије демантовали.

То је био несумњиви доказ колико наш мали човек схвата дух времена и увиђа с које му стране прети највећа опасност. Он је доказао да разне пароле о класној борби не могу да ухватите корена у народу. Досадашње жртве и пустошења сувише су јасно показала широким народним слојевима, па били они сељачки или грађански, чему их воде лажљиве пароле.

Манифестовала се здрава свест београдског малог човека који воли свој град, своју земљу, свој народ, своју кућу, своју породицу и своју децу, који је схватио напоре и пут Владе народног спаса, који је дубоко ожалио жртве пале у одбрани прага његове куће, његове породице, његовог мира и његове будућности.

За ковчезима ишла су двоја кола венаца. У једном су били венци државних установа, а друга су била препуна скромнијих али у толико драгоценијих венаца и цвећа које је сам народ положио на одар својих палих бранилаца.

Али у колико је с једне стра-

не било дирљиво присуство толиког мноштва малих људи, у толико је више падало у очи одсуство оних такозваних претставника београдског високог друштва. Ма да су жртве пале бранећи исто тако њихове домове, имања и палате, њихове положаје и њихов удобан живот, они нису сматрали за потребно да жртвују један час од својих удобности и забава, да би им указали последњу пошту.

Док се ситан народ у свакодневной тешкој борби за egzистенцију сетио дуга према онима који су пали у одбрани његовог кућног прага, они други, који не осећају тешке последице данашњице, који живе и даље онако како су раније живели, нису могли и нису хтели да жртвују један час времена да би својим присуством увеличали ову манифестацију српске родољубиве свести и солидарности.

Њима уосталом и није до те солидарности. Док се народ мучи, они за љубав свог удобног и безбрижног живота дижу цене на црној берзи, плаћајући безобзирно и стварајући залихе.

Они терају лажни патриотизам, повлачећи се тобож из јавног живота у колико се тиче рада и подношења општих последица, али увлачећи се кришом у јавни живот ширењем лажних вести, подривањем онога што се тешком муком ствара. Они кокетирају по потреби и са „дрвенима“, изигравајући националне мученике, док су у ствари национални паразити и опасан чир на нашем државном организму, који са толико тешкоћа и жртва почиње да се опоравља од страховитог преживелог удараца.

Утешно је ипак, врло утешно, да наши широки слојеви иду добрим путем. Мали београђанин својим присуством на пратњи храбрих жртва дужности и правог српског родољубља то је очигледно показао.

Опраштајући се са палим жртвама, министар Драг. Јовановић одржао је следећи говор: „Девет Срба, девет гробова, девет ојањених породица, девет нада и уздања, девет оцева, браће и синова, још девет жртава експоната злочиначке комунистичке обести: Четири гроба у Београду, а пет у унутрашњости Србије.

Падају из дана у дан, један за другим, борци правде и истине, борци мира и реда, од комунистичко-јеврејских васпитника, носиоца лажни и неморала, злочина и нереди.

Али, свака нова жртва, ма колико тешка била и за појединца и за народну целину, значи један корак ближе ка дефинитивном уништењу комунистичке немани, улеза и одрода нашега народа.

Борбу са њима; свуда и на сваком месту, смо хтели и хоћемо је. То је прва заповест Српској државној стражи и српској безбедности. Та борба је наше Вјерују, јер у тој борби лежи спас и будуће бити или не бити Србије и српског народа.

Данас баш, када се под маском национализма огавно крије лице јудејско-комунистичког интернационализма, са провидном крајњом тенденцијом, и ових девет нових гробова су наш највећи потстрек да ту борбу поштримо и подвостручимо, како би народ сачували од многих зала које му ти сатанини синови носе.

Компромиса нема. Ко смрт, палевину и пустош сеје, у крви мора бити угушен.

Горе главе, припадници Српске државне страже, са дигнутим погледом према Свемиру, опростимо се од наших палих другова, са још чвршћом одлуком, да наставимо путем којим смо пошли, да сачувамо српски народ од анархиста, за бољу будућност која доћи мора...“

Увек само јевреји

Постављањем питања, ко ствара „јавно мишљење“ у Енглеској и ко су главни виновници за овај рат, чућемо увек исти одговор — јевреји.

Свуда, у политици, привреди, радиу и штампи, филму и позоришту заузели су јевреји најважнија места. Већ у првом светском рату био је јеврејски утицај моћан у Енглеској. Последњих деценија он се појачао, постао свемоћан — јеврејство је добило на британским острвима ново појачање, приливом емиграната из Немачке и других европских земаља.

Познато је, да је Черчил велики пријатељ јевреја. Он је био тај, који се са нарочитом брижљивошћу заузео за јеврејске емигранте и пружио им сваку помоћ. И енглески министар спољних послова господин Идн, затим Даф Купер и друге меродавне личности енглеских владајућих кругова, стоје потпуно под утицајем јеврејства, повезани су за јеврејство, било родбинским, пријатељским или пословним везама.

У енглеским министарствима свуда седе јевреји. Наилазимо на њих као на посланике, у енглеском Доњем и Горњем дому. Они заступају места државних потсекретара. Шеф британске цивилне управе јесте неки јеврејин сер Коен, исто тако и данашњи председник лондонске општине јесте пунокрвни јеврејин.

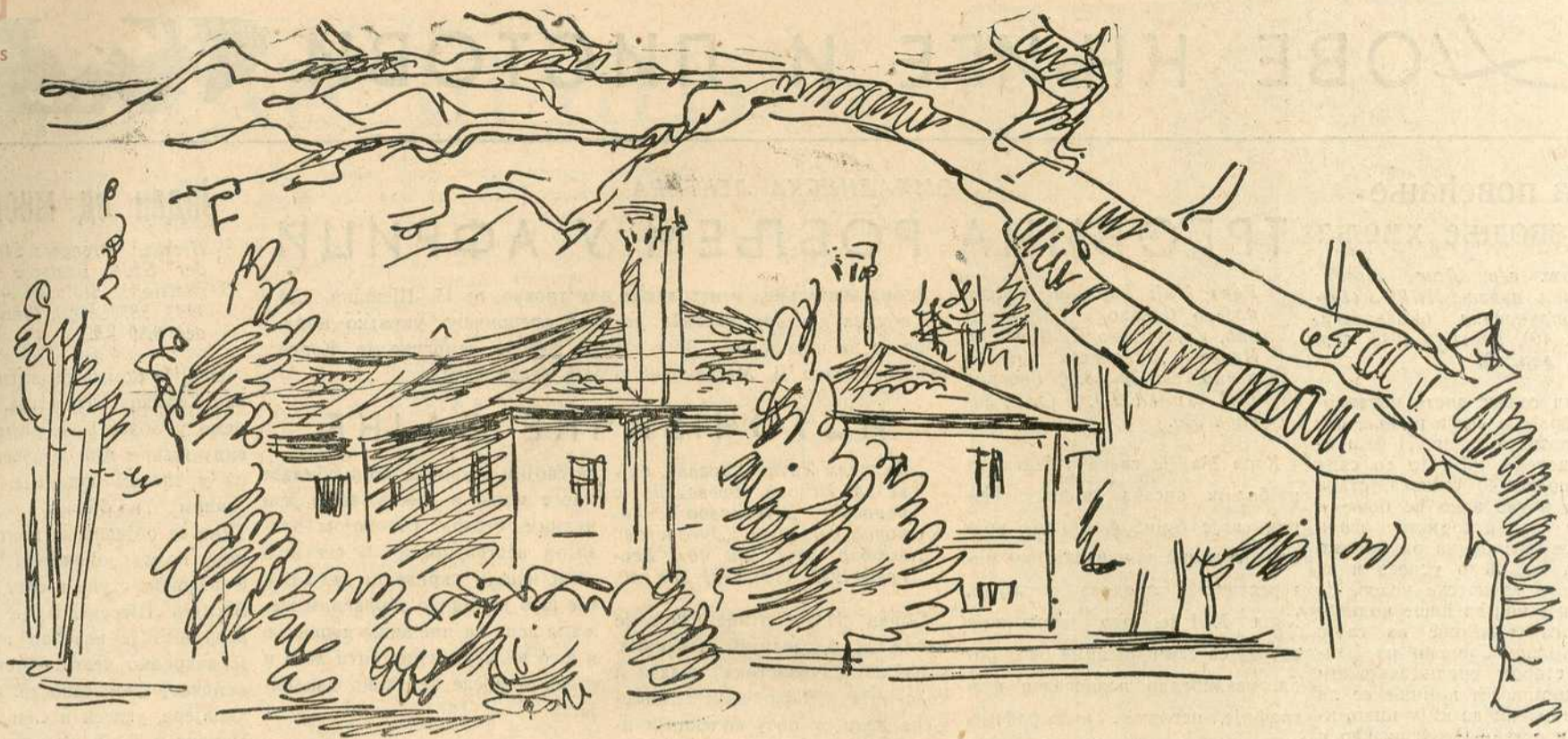
Изванредан је јеврејски утицај у енглеској привреди. Рочилди, Сасуни и Мондови, створили су читаве династије, које суверено владају у индустрији нафте, банкама, текстилној индустрији и осигуравајућим друштвима, не трпећи ничију конкуренцију.

У филму и позоришту директори и редитељи су јевреји. Не постоји ни један биоскоп или позориште, који нису у јеврејским рукама. Сва филмска предузећа или су чисто јеврејска, или су под јеврејским надзором, а да и не говоримо о јеврејској трговини уметничким предметима.

Јевреји су себи потчинили и у њихову службу ставили енглески радио и енглеску штампу.

У великим енглеским дневним листовима, као што су Дели Хералд, Дели Телеграф, Дели Мирор итд. долазе готово искључиво само јевреји до речи. Јеврејски уредници заступају сва места у енглеским редакцијама.

Разумљиво је, да јевреји искоришћују задобијену моћ до крајности. Они су већ дуго времена пре 1939, систематски хушкали на рат против Немачке. Том приликом истакли су се нарочито избеглице — јевреји из Немачке, који су Енглезима сервирали нову Немачку у потпуно лажној светлости. Они су уверавали Енглезе, да ће један рат против Немачке бити лак — да он не претставља никакав ризик за Енглеску, и да може само користити да донесе.

РЕЗИДЕНЦИЈА ИЗУМРЛЕ ДИНАСТИЈЕ

Текст од Д. Ђокића
Цртежи од К. Направника

ИАКО заштићен турским уговорима и обећањима,

кнез Милош Обреновић, један од најмудријих наших владалаца, није волео да станује у Београду, на домаку турских топова и власти. Он је за своју резиденцију изабрао романтично местанце Топчидер, што на турском значи Долина Топција.

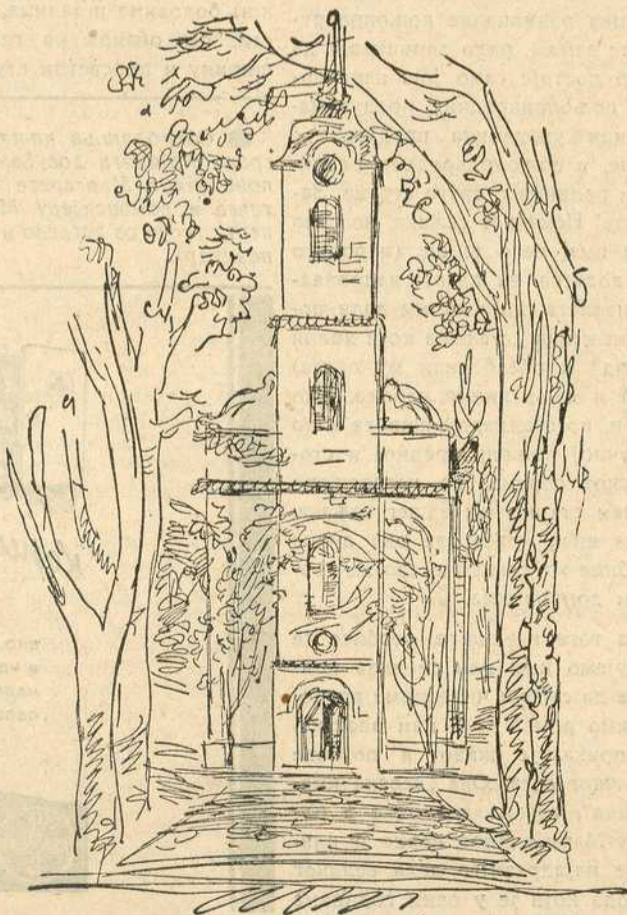
Ту, усамљен и заштићен својим војницима, кнез Милош је могао сваког момента, ако би Турци покушали да га ухапсе (а у томе је имао горког искуства), да побегне кроз дивље шуме у Шумадију, право у своја верна села из којих је понишао као обичан сеоски кнез.

Долина Топција налази се између два брдаца, Топчидерског брда и Кошутњака. Њени путеви и ток мале Топчидерске реке стичу се на обали Саве. Бујна вегетација и извесна дивљина давали су нарочиту чар овом месту.

У Топчидеру су српски устаници, почетком XIX века, имали често договоре. На таквом једном договору, вожд Карађорђе и војвода Милош, споречкали су се око начина вођења борбе. И да Милош није био срећан, а до-некле и окретан, погодио би га Карађорђев пиштољ, који је вожд потегао у јарости на свог војводу.

На том месту где је избегао смрт, Милош је 1834 године, као српски кнез кога је признала Турска Порта, подигао малу цркву у барокном стилу за коју је иконопис сликао Константин Лекић из Земуна.

Мала црква служила је за основу будућој резиденцији. Недалеко од ње подигао је кнез Милош конак у коме је затим најрадије пребивао. Градио га је тадашњи српски неимар Хаџи-Никола Живковић, у једном стилу који је срећно спојио у себи исток и запад. Исток се истицао у некој врсти застакљеног доксата, стилу који је лансирао у Србији још у XVIII веку градитељ београдске тврђаве под Евгенијем Савојским, архи-

текта Никола Доксат де Морез. У овом застакљеном док-сату волео је кнез Милош да седи, пије каву и гледа у зеленило парка, размишљајући тако у самоћи о судбини српског народа.

Конак није био богат. Сасвим скроман: обојени зидови, дрвене таванице, каљеве пећи, слике на зидовима, мала библиотека и производи народне примењене уметности.

Од нарочитих пластичних украса на конаку истичу се лепо рађена дрвена врата са лављим главама од бронзе на којима стоје звекири, који у то време замењиваху кућно звонце. Лупом звекира чувари су будили Милоша обично ноћу, саопштавајући му да су Турци пројахали крај Топчидера, или се војсковође буне у Шумадији, или му раде о глави непријатељи. Увек спреман да се брани, Милош је знао шта значи налазити се на овом месту.

У том конаку умро је кнез Милош 1867 године, после једне бурне владавине, опкољен робином и кругом људи који су га за живота разумели. Народ српски у том тренутку није знао шта губи.

Сада је конак кнеза Милоша остарео, патимран временом, али очуван. У њему је сада Ловачки музеј. Пред њим развија гране стогодишњи платан, такође реткост овог краја.

Топчидер није више краљевска резиденција. Ту улогу преузело је Дедиње, брдо недалеко од Топчидера, које је изабрао краљ Александар Карађорђевић и на њему сазидао дворца. Топчидер је сада мали парк београђана, пун недељних излетника, љубавних парова и војника.

Мала црква, чије је зидове прекрила пузавица као какву профану кућу, сва утонула у зеленило, постала је парохиска црква за овај крај и у њој се одржавају елитне свадбе.

У том парку који одише старином, налазе се још неколико споменика из Обреновићевског доба. Једна чесма са дивним лављим главама, која је некада стајала на Теразијама и по изумирању династије Обреновића пребачена овде. Затим један споменик у славу кнеза Милоша, скроман, укусан и нешто запуштен. Ту је затим један магацин за робу из доба Милошевог. И чесме, обновљене у новије доба, носе печат његове активности. Сада се пред њима брчкају деца у топле дане.

Продужетак парка почиње да губи своје старе карактеристике. На једној падини подигнуте су нове зграде.

А када се човек предвече испне мало више, на брдо, сагледа море светиљки које се пружа на све стране и обележава границе модерног Београда, оног Београда који је обновио и унапредио кнез Милош, почев од 1830 године.

В И С Т А Д

РАДИ У ВЕЛИКИМ СЕРИЈАМА ПЛУГОВЕ, ДРЉАЧЕ, ВИЛЕ И ОСТАЛЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ СПРАВЕ И АЛАТЕ ЗА ПОТРЕБЕ НАШЕГ СЕЛА.

Фабрике
ВАЉЕВО.
Тел. 75.

КАНЦЕЛАРИЈЕ БЕОГРАД
КРАЉА АЛЕКСАНДРА УЛ. БРОЈ 1/У.
Телефони: 24-951, 26-829
400 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

23 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Високог Стевана 42	Дин. 760.000.—
2) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 8 и 8а	Дин. 4.500.000.—
3) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 11	Дин. 5.200.000.—
4) Плац са зградом Господара Јеврема 61	Дин. 4.500.000.—
5) Плац са зградом Маршала Пилсудског 24	Дин. 5.000.000.—

25 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Цара Николе 65	Дин. 5.600.000.—
2) Плац са зградом Стојана Протића 24	Дин. 2.500.000.—
3) Плац са зградом Стојана Протића 28	Дин. 2.800.000.—
4) Плац са зградом Кнеза Павла 75	Дин. 2.000.000.—

26 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Добрице Милутиновића	Дин. 680.000.—
2) Плац Високог Стевана 1в	Дин. 620.000.—
3) Плац са зградама Скадарска 61	Дин. 3.200.000.—
4) Плац Маршала Пилсудског 48	Дин. 880.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради Скадарска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва даља обавештења.
401 1—1

ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

I. Улажите сувишке своје готовине на штедњу код

ПРИВИЛЕГОВАНЕ

АГРАРНЕ БАНКЕ а.д.

На тај начин

- 1) осигураћете свој новац да вам не пропадне (услед крађе, пожара итд.),
- 2) уместо што би вам новац бесплодно лежао он ће вући камату.

II. Исплаћујте своје дугове код Привилеговане аграрне банке у целости или бар измирите све заостале анuitете.

Данас је најпогодније време да се ослободите дугова који су дуго теретили ваша газдинства. Високе цене пољопривредних производа омогућавају вам лако и повољно раздужење и поновно успостављање кредитне способности.

Прибирањем горњих средстава код Привилеговане аграрне банке, она ће се оспособити да у времену када вама и вашим установама (задругама итд.) буде требало кредита, она буде у стању да вам потребан новац за рад и привреду стави на расположење.

404 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

29 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Добропољска 60	Дин. 650.000.—
2) Плац са зградама Високог Стевана 12	Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Захумска 286	Дин. 2.300.000.—
4) Плац са зградом Високог Стевана 8	Дин. 1.250.000.—
5) Плац са зградом Стјепана Љубише 23 1/2	Дин. 450.000.—

1 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Војводе Добрњца 36	Дин. 800.000.—
2) Плац са зградама Звечанска 6	Дин. 3.200.000.—
3) Плац са зградама Митрополита Мравовића 4	Дин. 400.000.—
4) Плац Адмирала Пикоа	Дин. 450.000.—

3 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Маршала Пилсудског 37	Дин. 2.800.000.—
2) Плац са зградом Војводе Миленка 11	Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Милована Миловановића 3	Дин. 6.500.000.—
4) Плац са зградом Војводе Вука угао Милашева	Дин. 720.000.—
5) Плац Ломина 14	Дин. 1.200.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради Скадарска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва даља обавештења.
402 1—1

ОСНОВАНА 1882 ГОДИНЕ

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА А.Д.

БЕОГРАД

Друштвено седиште у сопственој палати
КАРАЂОРЂЕВА УЛИЦА 48

Телефони број 22-340 и 22-341.

Капитал и резерве преко Дин. 100.000.000.—

Прима улоге на штедњу по књижицама и текућим рачунима, уз каматне услове одређене од стране Дирекције за надзор над банкама.

Препоручује пословном свету, привредницима и пољопривредницима, да своје уштеђевине не држе бесплодно код себе, већ да их улажу на приплод, што ће користити не само њима, него и општим интересима народне привреде.

Нарочито се препоручује нашим заробљеницима да своје уштеђевине шаљу на улог, са потребним налозима за чување или исплате, које ће се вршити најкултантније.

ПОРЕД ГОРЊЕГ БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ И ОСИГУРАВАЈУЋЕ ПОСЛОВЕ ПОД НАПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА.

395 1—1

БЕОГРАДСКА

ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА

БРАНКОВА 2

*Прима улоге на штедни
Отвара текуће рачуне
Врши све банкарске послове*

ЗА СВЕ УЛОГЕ КОД ШТЕДИОНИЦЕ
ГАРАНТУЈЕ ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

(пређе Управа Фондова, основана 1862 г.)
ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

ФИЛИЈАЛИ: Ниш, Крагујевац, Ваљево, Чачак,
Ужице, Шабац, Лесковац, Зајечар,
Крушевац, Петровград, Панчево и
Вршац.

Банка рукује свим државним и јавним фондовима; пупилним депозитним и црквеним капиталима; манастирским, општинским и задужбинским новцем итд.

Банка поред улога на штедњу прима и улоге на текући рачун, којим сопственик диспонира чеком или писменим налогом, те се тиме омогућује без употребе готовине платни промет са лицима која имају такође ове рачуне код Банке односно њених филијала или код других новчаних завода.

Банка врши исплате и наплате за рачун комитената преко својих филијала.

За важне народно привредне сврхе одобрава хипотекарне зајмове, зајмове по текућем рачуну и друге краткорочне зајмове. Одобрава зајмове општинама и самоуправним телима на подлози пререза и прихода.

Обавља све остале врсте банкарских послова.
За све банчине обавезе јамчи држава.

397 1-1

Поштанска штедионица

У БЕОГРАДУ

Уложите сувишну готовину на штедњу код Поштанске штедионице. Уложени новац на књижици обезбеђен је од пожара, крађе и друге незгоде. Зато пођите до најближе поште и узмите штедну књижицу Поштанске штедионице. Новац се улаже и подиже у неограниченим износима а носи

2% камате годишње

Ко жели може добити и већу камату, ако унапред уговори да уложени новац неће подизати пре утврђеног рока. За уговорени рок од

**6 месеци добија се 2½% камате, а за
12 месеци добија се 3½% камате**

СВЕ ДРЖАВНЕ И САМОУПРАВНЕ УСТАНОВЕ, СВИ ПОСЛОВНИ ЉУДИ — трговци, индустријалци, адвокати, занатлије итд. треба да отворе код Поштанске штедионице

ЧЕКОВНИ РАЧУН

и тако упросте своју благајничку службу, пошто се новчана примања и плаћања преко чековног рачуна врше брзо, тачно и јевтино.

У Вашем је интересу да плаћања вршите на савремен начин издавањем налога за пренос са једног на други чековни рачун. То је најбржи, најсигурнији и најјефтинији начин плаћања, а ослобођени сте и свих непријатности, које су у вези са бројањем готовог новца, одласком на благајне, чекањем итд. Зато штампајте број Вашег чековног рачуна на писмима, рачунима, огласима и сл.

За улоге код Поштанске штедионице јамчи држава.

Обавештења се могу добити од Поштанске штедионице у Београду и свих пошта бесплатно.

Телефони: 26-821—25, 27-537.

096 1-1

„УЉОРОД“

СРПСКО А. Д.

ЗА ГАЈЕЊЕ УЉАНИХ БИЉАКА

БЕОГРАД

Телефони: 21-604 21-606

● Производи сетву сунцокрета, соје,
рицинуса и осталих уљарица ●

Ставља произвођачу потребно семе на расположење
и врши откуп жетве.

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБИО САМ кућну листу издану од Претстојништва полиције, Крагујевац, оглашујем је за неважећу. Драшко Милетић, свештеник. 339 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издану од Претстојништва полиције, Крагујевац изгубила сам те је оглашујем за неважећу. Јованка Ивовић. 341 1—1

ИЗГУБЉЕНА шоферска исправа издата у Паланци бр. 1589. Оглашавам за неважећу. Ing. Величковић. 340 3—3

КУЊНУ ЛИСТУ издану од Претстојништва полиције, Крагујевац изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Владимир Јакубински. 362 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издану од Претстојништва полиције у Крагујевцу, те је оглашујем за неважећу. Даница Тодоровић. 363 2—3

КУЊНУ ЛИСТУ издану од Претстојништва полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Марица Микић. 364 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издану од Претстојништва полиције у Крагујевцу па је оглашујем за неважећу. Јелена Каличанин. 365 2—3

ПОСЛОВНУ КЊИЖИЦУ и личну карту издане од општине становањанске изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. Гајић Никола. 366 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 2229 издану од Претстојништва градске полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Душан Нешковић. 368 2—3

МОЈА ЖЕНА Радмила Настић бивша Лазаревић напустила ме је 5 маја ов. год. и до данас се није вратила. Овим је позивам да се у року од 3 дана врати у противном издржавање недам и одричем се ње и све начињене дугове на моје име не признајем. Настић Живомир из Саранова срез лепенички. 367 2—3

„БОКА“

КУПО-ПРОДАЈА НЕПОКРЕТНИХ ИМАЊА

Купцима и продавцима гарантује солидан и сигуран рад.

Кнез Михајлова 19/1. Тел. 24-877. 344 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издану од општине белошевачке изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Светозар Васиљевић. 361 1—1

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издану од Претстојништва полиције у Крагујевцу. Оглашујем је за неважећу. Ангелина Спасић. 369 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу и пријаву издане од Претстојништва полиције у Крагујевцу. Оглашујем их за неважеће. Даринка Најдановић. 370 2—3

**ВИНОГРАДАРИ
ПЛАВИ
КАМЕН**

ШТЕДИТЕ ДОДАВАЊЕМ
КОЛОИДАЛНЕ СМОЛЕ

ВИКОС

Препарат ВИКОС је одобрен решењем Министарства пољопривреде бр. 53717 у 1937 години и препоручен је од истог Министарства у 1942 години. На 100 литара бордовске чорбе требате само 1/4 килограма плавог камена и 200 грама »ВИКОСА«. Ову чорбу киша лако не спира, услед чега смањује се и број прскања. Ближа обавештења тражите од фирме:

„Хелмар“

Београд, ул. Динка Рањине 9
Тел. 42-042.

369 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 91305 издану од Претстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — Миодраг Живковић. 383 1—3

ИЗГУБИО САМ кућну листу издану од Претстојништва полиције, Крагујевац, оглашујем је за неважећу. — Војислав Варјачић. 384 1—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издану од Претстојништва полиције, Крагујевац. Оглашујем је за неважећу. — Вера Митровић. 385 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 5235 издану од Среза Рачанског Бајина Башта, изгубио сам. Оглашавам исту за неважећу. — Јовановић Живан, избеглица — Ужице. 386 1—1

„Ватрогасац“

К. Д.

ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 20-459

Пожарни апарати са хемијским средствима за гашење пожара са: ПЕНОМ,

ТЕЧНОШЋУ,

ТЕТРАХЛОРОМ

Ватрогасни материјал и прибор. Пунимо и оправљамо пожарне апарате. 387 3—3

СТАРИ НАКИТ

ДРАГО КАМЕЊЕ И СВО СРЕБРО

Купује и најбоље плаћа

»СРБОСТИЛ«

Краља Александра 17.

371 1—1

Накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Београд — Краља Милана 41-а до Славије. 380 1—1

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

не продајте ни једног парчета Вашег златног накита, драгог камења и златних зуба, док потпуно не би били упуњени у њихову стварну данашњу вредност. Зато ако већ продајете понудите свима купцима а на послетку у Вашем је интересу понудите и познатој фирми »ВРАЧАР« која ће Вам платити одмах по највишој дневној цени, или ће Вам бесплатно и стручно проценити »ВРАЧАР«, Београд, Палилулска улица број 6. — Телефон 28-706. — Дорћолска пијаца.

„СТРАЖИЛОВО“

Завод за купопродају непокретних имања

Поенкареова 32/1 лево
Тел. 27-491.
Власник
ПАВЛЕ КАСАПСКИ
дипл. техн. арх.

Располаже великим бројем разноврсних имања како у Београду тако и у унутрањости.

ФИТИЉИ ЗА КАНДИЛО

СА 25 МЕТАЛНИХ КРСТИЋА У ПРВОКЛАСНОЈ ИЗРАДИ ПО ОДОБРЕНОЈ ЦЕНИ ДОБИЈУ СЕ КОД ФИРМЕ:

Милојковић, Ђурић и К^о, БЕОГРАД

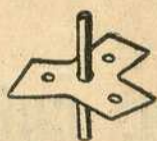
Карађорђева 50. Тел. 21-404

345 2—3

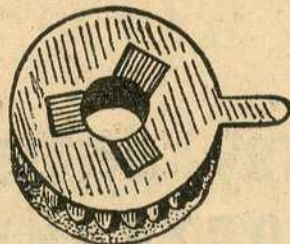
„КОНКОРДИЈА“

ФИТИЉ ЗА КАНДИЛО

1 кутија садржи:

25 КОМАДА
МЕТАЛНИХ
КРСТИЋА

1 МЕТАЛНИ ПЛОВАК СА ПЛУТОМ

Новопроизведена партија фитиља за кандило најбољег квалитета пушта се у продају по одобреним ценама Комесаријата за цене и наднице.

ГРОСИСТИМА КОЈИ ДОЛАЗЕ ИЗ УНУТРАШЊОСТИ НАРОЧИТ ПОПУСТ

„Конкордија“ — Београд — Гетеова 16 — тел. 23-523.

360 1—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

16 ЈУНА 1943 ГОД.

- 1) Плац са зградом Браће Недећа 6 Дин. 2,700.000.—
- 2) Плац са зградом Алексе Ненадовића 38 Дин. 5,000.000.—
- 3) Плац са зградама Кр. Александра 193 Дин. 2,000.000.—
- 4) Плац са зградом Ловћенска 8 Дин. 480.000.—

18 ЈУНИ 1943 ГОД.

- 1) Плац са зградом Смиљанићева 18 Дин. 1,050.000.—
- 2) Плац са зградама Краља Александра 284 Дин. 2,000.000.—
- 3) Плац са зградом Краља Александр 250 Дин. 2,200.000.—
- 4) Плац са зградом Краља Александра 132 Дин. 4,500.000.—

21 ЈУНА 1943 ГОД.

- 1) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 1 Дин. 1,900.000.—
 - 2) Плац са зградама Доситејева 25 Дин. 4,400.000.—
 - 3) Плац са зградом Доситејева 6 Дин. 7,200.000.—
 - 4) Плац са зградом Балканска 31 Дин. 4,500.000.—
 - 5) Плац са зградама Паштровићева 49 Дин. 1,000.000.—
- Продаја ће се обавити у банчиној згради — Скадарска 33/11 од 9 до 12 час. где се могу добити и сва даља обавештења.

377 1—1